

Bursa Mahkemesinde Kadınların Sesi (1597-1598)



Proje Yürütücüsü: Kübra CESUR

Proje Danışmanı: Araş. Gör. Dr. Tahsin ŞAHİN

Proje Konusu: Bu proje çalışması, SKA (Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları) kapsamındaki öncelikli alan olan "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" ve YÖK'ün öncelikli alanlarından olan "Kadın ve Aile Çalışmaları" kapsamında, Osmanlı kadın araştırmaları literatürüne katkı sağlayacaktır. Proje, 16. yüzyıl sonlarında (1597-1598) Bursa kadı mahkemesine gelen kadınların şikayetlerini, problemlerini tasnif ederek aktarmaya çalışacaktır. Neredeyse yazının icadı ile yaşıt olan tarih yazımına bakıldığında kadınların tarihi en

genç ve geç kalınmış alanlardan biridir. Daha önce "büyük adamların" hikayelerini ele alan tarih biliminde sıradan insanların hayatları son yüzyılda ele alınmaya başlanmıştır. Kadın çalışmaları sıradan insanların tarihinden dahi sonra merak edilmeye başlanan bir alan olmuştur. Modern Osmanlı tarih yazımında ise kadınlar hakkında yapılan öncü çalışmalar daha çok saray kadınları üzerine iken toplumsal hayatta kadının yeri ve görünürlüğü göz ardı edilmiştir. Toplumsal hayatta kadının yok sayılmasının en temel nedeni "doğu toplumlarında kadının görünmediğini" kabul eden oryantalist bakış açısı olmalıdır. Ancak yaklaşık yarım asırdır yapılan ve son zamanlarda sayısı artan çalışmalar ile Osmanlı sosyal hayatında kadınların da var oldukları ortaya çıkarılmış olsa da bu alanda daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Proje Amaç ve Çıktıları: Bu projeden elde edilmesi beklenen çıktılar yaklaşık yarım asırdır yapılan çalışmalara da katkı sağlanarak A153 Numaralı Bursa Şeriye Sicilindeki tüm davaların içinde kadınlara ait davalar ile şikâyet edilenin kadın olduğu davalar ele alınacaktır. Buna göre kadınların, hangi şikayetlerle geldikleri ve bu şikayetlerine ne gibi çözümler buldukları ve kadınların hangi konularda şikâyet edildikleri üzerinde durulacaktır. Örneğin kadın şikayetleri şiddet, kölelik, kayıp vakaları, ticaret, evlilik-boşanma gibi tasniflere ayrılarak istatistikleri de sunulacaktır. Bunun yanı sıra yapılan ön çalışmada Bursa'nın diğer Osmanlı şehirlerinden farklılıkları da göz önüne alınarak kadınların ticaret hayatında diğer Osmanlı şehirlerine göre daha aktif rol oynadıkları tespit edilmiştir. Bunun gibi benzerlik ve farklılıklar da projede ayrıca üzerinde durulacak konulardandır. Ayrıca mahkemeye gelen kadınların unvanlarına bakılarak sosyal statüleri de belirlenmeye çalışılacaktır. Tüm bu bulguların makale olarak yayımlanması da hedeflenmektedir.

Coğrafya Bilgi Sistemi (CBS) Kullanılarak İyon Polislerinin Kataloglaması ve Web Sitesi Destekli Çalışma Portalı Oluşturulması



Proje Yürütücüsü: Sinem ERBAB

Proje Danışmanı: Doç. Dr. Kamil DOĞANCI

Proje Konusu ve Amacı: Günümüzde teknolojiler bir hayli hızlı gelişmekte fakat öğretim alanında kullanılan yöntemler nispeten eski yahut etkisiz kalabilmektedir. Bu durumun tabii sonucu öğrenci yahut her kimse çeşitli vasıflardan mahrum kalabilmektedir. Tarih insanların geçmişteki her türlü etkinliklerini sebep- sonuç bağlamında mekân ve zaman belirterek belgelere dayalı olarak inceleyen bilim dalıdır. Her olay tarih içerisinde bir mekânda gerçekleşmiştir. Tarihçi anlamak ve yorumlamak için bu mekânları bilmek mecburiyetindedir. Mekânları bilmek yalnızca saha

çalışmalarına katılmak değil konumunu ve doğasını ve çevresini algılayabilmektir (Safran & Bircan, 2013, s. 463). Coğrafya Bilgi Sistemi (CBS) nedir sorusunu yanıtlarsak şayet, kısa cevabımız bir yazılım olduğudur. Daha uzun ve geniş anlamıyla bilgiyi temsil eden, özellikleri ve hadiselerin konumuna dair bilgileri işlememizdir. Bu tür çalışmaların en yaygın hali ise haritalardır. Harita üzerinde ki konuma sorulan “bu alan/mekân/konum üzerinde ne var?” gibi muhtelif soruları yanıtlar (Gregory & Ell, 2007, s. 3). Başka bir ifadeyle ise CBS insan, yer, mekâna dair verilerin yeryüzündeki konumlarına atıf/referans/işaret ederek bir veri tabanında derlenmesidir (Kaplukan, 2014, s. 37). CBS dijitalleşen dünyanın bir parçası olarak pek çok bilim dalına sirayet etmiştir. Basit verilerin haritalar üzerine işlenmesiyle başlayan beraberinde okuma-yazma oranlarının kentlere göre dağılımı yahut şehir içerisindeki salgın hastalığın yayılımını gösteren şablonların kullanılması gibi daha işlevli haritaları ortaya çıkaran çalışmalar teknolojinin ilerleyişiyle doğru orantılı olarak gelişmiş ve dijitalleşmiştir (Çömert, ve diğerleri, 2015). Tarih ve arkeoloji açısından yapılmış çalışmalar mevcuttur fakat bunlar daha ziyade özel örnekler üzerinde yapılan çalışmalardır. Tarih alanında bir örnek olarak Attila Hattı’nın yeniden inşasını konu alan ve bize yaşanan hadiselerin coğrafyayla olan ilişkisini sunan (Juhász, 2007) çalışması ve Çanakkale’de şehit olan askerlerin geldikleri şehirlere göre dağılımını haritalayan (Sağlam, Düzgün, & Usul, 2004) çalışma örnek olabilir. Arkeoloji alanında CBS kullanımını konu alan (Kısaaga ve Durduran, 2016) ve beraberinde yine şehirler özelinde çalışmalar yürüten (Atalay, 2016) ve (Levent, 2009) örnek gösterilebilir. Tarih- Coğrafya-Arkeoloji ve bu doğrultuda CBS çalışmaları zamanla gelişim göstermekte olup bizim amaçladığımız İyon polislerinin haritalandırılması, bilgilerin derlenmesi ve bibliyografya oluşturulması şeklinde bir çalışmayla karşılaşmış değiliz. Bizim yaptığımız çalışmaya yakın olarak (<https://kulturenvanteri.com/tr/>) mevcuttur. Çok daha geniş bir misyona sahip olmakla birlikte kullanıcılarının araştırmalarını derinleştirmesine imkân sağlayacak bir bibliyografyaya sahip olmadığı ve amacı yalnızca kültürümüzün korunumu olduğu ve bu saikle akademik sayılabilecek herhangi bir yönü bulunmadığı gerekçesiyle bizim projemizle benzerlikler göstermesine karşın amacı, vadettikleri ve içeriği açısından farklı bir projedir. Projeye içerisinde yerleşimlerin sosyal ve

ekonomik durumlarına (Greaves, 2010) ve kimlik anlayışları üzerinden ürettikleri her türlü (nümizmatik ve epigrafik vb.) değeri (Hallmannsecker, 2022) projemiz altında bahsetmek istiyoruz

Proje Amaç ve Çıktıları: Bu proje, İyon polislerinin CBS yardımıyla harita üzerinde işaretlemeyi ve her polisle ilgili bilgiler sunmak suretiyle yeni bir öğretim şekli geliştirmeyi amaçlar. Bu sayede kullanıcılar, Polis yerleşimlerini coğrafi olarak görselleştirerek, kuruldukları bölgeleri keşfetme ve yerleşimler hakkında daha geniş bilgi edinme imkânına sahip olurlar. Oluşturulacak bibliyografya sayesinde kullanıcılar meraklarını gidermek ve araştırmalarını derinleştirmek istedikleri takdirde akademik kaynakların neler olduğunu öğrenebilecek ve yapısı itibariye akademiden en uzak kullanıcılar dahi araştırmalarını yapabileceklerdir. Bu işlem için ise bir veri tabanı kurmak şarttır ve en nihayetinde ise yeni bir öğretim yöntemi olarak görülebilecek bir yapıya kavuşmuş olacaktır. Bu amaca yönelik olarak hedefler kabataslak olarak yazılımın hazırlanması, peşinden ise akademik çalışmaların yapılması, bibliyografyanın oluşturulması ve elde edilen verilerin harita üzerinde işaretlenmesi hedefleri gelmektedir. Bu amaca yönelik olarak ilk hedef elbette ki yazılımın hazırlanmasıdır. İçerisinde yalnızca kabataslak bilgiler değil bir harita üzerinden de işlem yapılacağı için karmaşık sayılabilecek iş olduğu söylenebilir. Yazılımın tamamlanması halinde işin en zor aşaması atlatılmış demektir. Zira bizim başlangıç hedefimiz bir veri tabanını kurmak ve erişime açmak olduğundan girilecek olan bilgiler ve işaretlenecek olan noktalar ikincil öneme sahiptir. Bir diğer hedef ise yazılım kısmından bağımsız olarak akademik araştırmaları içermektedir. Bu hedefimiz ana hatlarıyla polis yerleşimlerine dair bilgileri derlemektir. Yerleşimlerin geniş sayılabilecek bir coğrafyaya yayıldığını ve fazlaca polis yerleşimi içerdiğini de düşünecek olursak bu hedefimizde beklenmesi gereken asıl husus geliştirilebilir özelliğe sahip olup olmadığıdır. Hedeflerimizden bir başkası ise harita üzerinde işaretlerin yerleştirilmesidir. Bu hedefimizden gayemiz Polis yerleşimlerinin etki alanını gözlemleyebilmek ve yerleşimlerin kurulduğu coğrafyaları görebilmektir. Kullanıcılara etkileşim sağlayabilecekleri bir harita sunularak coğrafi yapısının oluşturulacak haritanın özellikleri ölçüsünde anlaşılabilmesi sağlanacaktır. Yapmayı hedeflediğimiz hususlardan diğeri ise bibliyografyanın oluşturulmasıdır. Bu bibliyografya kullanıcılara araştırmalarını derinleştirme olanağı sağlayacak olmasının yanında tarihle ve kaynaklarla fazla ilgisi olmayan kimseler dahi bu sayede bir sonraki duraklarını saptayabileceklerdir. Bu hedefler tamamlandığı takdirde öğrenci ve kullanıcılar için CBS kullanılarak oluşturulmuş yeni bir öğretim yöntemi hazır olacaktır.

İşâretnümâ'ya Göre 1855 Bursa Depremlerinin Haritalandırılması ve Değerlendirilmesi



Proje Yürütücüsü: Nuri YILDIZ

Proje Danışmanı: Prof. Dr. Zeynep DÖRTOK
ABACI

Proje Konusu ve Amacı: Proje önerisinin amacı 1855 yılında Bursa ve çevresini etkileyen 2 büyük depremi tarihsel bağlamda Gökmenzâde Hacı Hüseyin Rıfat Efendi'nin İşâretnümâ (Risâle-i Hareket-i Arz) adlı eseri bağlamında detaylı olarak incelemek, depremlerin şehirde yarattığı tahribatı (hasar derecelendirme dahil) haritalandırmak, elde edilen bulgu, veri ve haritaları açık erişimli olarak kamuoyu ve yerel yönetimlerin ilgisine sunmaktır. Gökmenzâde Hacı

Hüseyin Rıfat Efendi'nin ilk deprem risalesi olma özelliği taşıyan İşâretnümâ (Risâle-i Hareket-i Arz) adlı eserinde 1855 Bursa depremlerine ilişkin verdiği bilgilerin ayrıntılı ve kapsamlı şekilde ortaya konması. Ayrıca İşâretnümâ'da 1855 Bursa Depremleri hakkındaki bilgilerin kategorize edilerek haritalandırılması. Eserde belirtilen hasar durumlarına ilişkin ifadeler çerçevesinde depremlerin etkilediği alan ve yapıları merkezi olarak depremlerin tahribatını farklı renkler ve gölgelendirmeler ile gösteren sıcaklık haritasının hazırlanması. Depremin kentte bıraktığı hasarın hangi bölgelerde yoğunlaştığını gösterir sıcaklık haritasının MTA'nın diri fay haritası ile karşılaştırılması. Son olarak Elde edilen tüm bulgu ve haritaların açık erişimli olarak kamuoyu ve yerel yönetimlerle paylaşılması, böylece deprem farkındalığının artırılmasına katkı sağlanması.

Proje Amaç ve Çıktıları: 1855 Bursa depremlerinin haritalandırılması ve değerlendirilmesi hakkında bir ulusal bildiri sunulması ve bir ulusal makale yayınlanması projenin çıktıları arasında yer almaktadır. Ayrıca konuya ilişkin elde edilen haritalar Google Maps uygulaması üzerinden açık erişimli olarak sunulacaktır. Arşiv kaynaklarındaki verilerin haritalandırılması ve analizi açısından lisansüstü çalışmalar için örnek bir uygulama ortaya konmuş olacaktır. 1855 Bursa depremlerine ilişkin hazırlanan haritalar Google Maps uygulaması üzerinden açık erişimli olarak kamuoyu ve yerel yönetimler dahil kullanıcılara sunulacaktır. Böylece kentte deprem farkındalığı ve bilincinin gelişimine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Temettuat Defterlerindeki Bursa Mahalleleri Üzerine Onomastik Bir Araştırma



Proje Yürütücüsü: Sude TÜRK

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Ziya
KARAASLAN

Proje Konusu: Bu projede, Osmanlı İmparatorluğu'nun Tanzimat sonrasında kayıt altına aldığı temettuat defterlerinde yer alan Bursa şehrine ait mahalle ve köy (karye) isimleri onomastik (ad bilimi) açısından incelenmektedir. Projenin temel amacı, bu yer adlarının etimolojik kökenlerini, tarihsel dönüşümlerini ve günümüzdeki karşılıklarıyla ilişkilerini analiz ederek, Osmanlı döneminden günümüze uzanan adlandırmayı açığa çıkarmaktır. Çalışma, sosyo-kültürel yapı ve dil değişimleri

açısından isimlendirme süreçlerini anlamaya katkı sunarken aynı zamanda kültürel mirasın korunmasına da fayda sağlamaktadır. Onomastik yöntemlerle yürütülecek bu çalışma, geçmişle bugün arasındaki tarihsel sürekliliği isimler aracılığıyla ortaya koyarak hem tarih hem de dilbilim alanlarına özgün katkılar sağlamayı amaçlamaktadır.

Proje Amaç ve Çıktıları: Bu projeden elde edilmesi beklenen çıktılar, başta onomastik araştırmalar olmak üzere Osmanlı tarihi ve kültürel miras alanlarına çok yönlü katkılar sunacaktır. Temettuat defterleri aracılığıyla belirlenecek mahalle isimleri üzerine yapılacak analizler sonucunda akademik literatüre katkı sağlanması planlanmaktadır. Bunun yanında, geçmişteki mahalle adlarının günümüzle karşılaştırmalı biçimde ele alınması sayesinde tarihsel bilinç ve yerel kültür farkındalığının artırılması hedeflenmektedir. Sonuç olarak bu proje, isimlerin yalnızca birer tanımlayıcı unsur değil, aynı zamanda tarihsel ve toplumsal belleğin izlerini taşıyan öğeler olduğunu göstermeye yönelik çok disiplinli bir katkı sunacaktır.

Şehirleşmede Sürdürülebilirlik Sorununa Odaklı Bir Bursa Okuması: Lâmiî Çelebi'nin *Şehrengiz-i Brusa*'sı Bugün Bize Ne Söyler?



Proje Yürütücüsü: Çağatay AKBAŞ

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Ziya KARAASLAN

Proje Konusu: 16. yüzyıl divan edebiyatının otoriter isimlerinden birisi olan Lâmiî Çelebi'nin Kanuni Sultan Süleyman'ın Bursa'ya geleceği haberini aldığı zaman kaleme aldığı *Şehrengiz-i Brusa* eseri, diğer az sayıda günümüze ulaşmış şehrengizlerden farklı olarak şehrin güzellerinin değil şehrin güzelliklerini detaylı mekân ve bölge tasvirleri yaparak anlattığı mühim bir eserdir. Kanuni Sultan Süleyman'a adeta bir rehber kitap niteliğinde hazırlanan bu

eser, Bursa'nın o dönemki şehir yapısı hakkında teferruatlı bilgiler ihtiva etmektedir. Bu proje, bu eserde bahsedilen bölgelerin geçirdiği değişimleri gözler önüne sermeyi konu edinmektedir. Eserin yazılış tarihinden günümüze, aradan geçen takribi 500 yıllık süreç içerisinde, şehrin ve bilhassa eserde bahsedilen bölgelerin ve mekanların değişiminin ne boyutta olduğunu ortaya koymak ve şehirleşmede sürdürülebilirlik konusunda ne durumda olduğumuzu açığa çıkarmak bu projenin amacıdır. İmkanlar dahilinde kamera ve drone teknolojileri yardımıyla bu değişimi görsel olarak belgelemek projenin ana gayelerinden birisidir.

Proje Amaç ve Çıktıları: Bu projeden elde edilmesi beklenen çıktılar akademik ve toplumsal düzeyde olması bakımından iki boyutludur. Mezkûr eser üzerinde yapılan çalışmaların kısıtlılığı literatürde büyük bir boşluktur. Literatürde yer alan bu kısıtlı çalışmalar, edebiyat alanında, eserin edebi yönüne ithafen yapılmış çalışmalardır. Ancak eser, Bursa şehircilik tarihi için de önemli bir kaynak olması hasebiyle mühimdir. Akademik olarak beklenen çıktılar, eserin yazılış tarihine binaen yapılacak tarihlendirme çalışmalarıyla birlikte Bursa şehircilik tarihi üzerine çalışacak araştırmacıların erişebileceği farklı bir kaynak türü olarak çalışmaların makale, bildiri ve kitap bölümü olarak araştırmacıların ve meraklılarının hizmetine sunulmasıdır. Çalışmanın neticesinde ortaya çıkacak değişim tablosu, şehrin idari yapısıyla paylaşılacak ve bundan sonra idari birimler tarafından atılacak adımların tarihi dokuya zarar vermeden, şehirleşmede sürdürülebilirlik ilkelerine uygun olarak atılması beklenecektir. Çalışmadan elde edilen çıktıların, imkanlar dahilinde belgesel şeklinde, görsel olarak belgelendirilmesi, toplumun bu değişimi daha net ve bilinçli bir şekilde bölgeleri ve mekanları tanımasına imkan tanıyacaktır.

Gösterimdeki Tarih Dizilerinin Ortaöğretim Öğrencilerinin Türk Tarihi Algısına Etkileri (Özlüce Anadolu Liseleri Özelinde)



Proje Yürütücüsü: Berat KARSAK

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Ziya KARAASLAN

Proje Konusu: Dizilerin toplumumuzu nasıl etkilediği sorusundan yola çıkan projemiz, bunu tarih alanına, tarihi dizilere ve lise öğrencilerine indirgeme yoluyla konusu belirlenmiştir. Proje, tarihi çevresi oldukça zengin olan Bursa şehrinin Özlüce bölgesinde yapılacaktır. Projenin konusu genel itibariyle; tarih dersini ilk defa lisede alan öğrencilerimizin izlediği güncel tarihi dizilerden olumlu veya olumsuz, nasıl etkilendiğini ve bu dizilerin derslerine nasıl

yansındığını araştırmak ve ortaya koymaktır. Lise öğrencileri üzerinden ilerleyen projemizin amacı, bir lise öğrencisinin tarihi dizilerden ne ölçüde etkilendiğini veriler ışığında belirlemek ve bu etkilerin tarih dersine yansımalarını değerlendirmektir. Proje hedefi ise; minimum 150 ila 200 arasında öğrenciden yeterli verileri toplayabilmek ve dizilerin, dersteki öğrencilere yanlış bilgi, motivasyon, ilgi, ilgisizlik vb. etkilerini saptayabilmektir. Böylece öğrencilerin izledikleri dizilerin tarih dersine etkileri ortaya konulacaktır.

Proje Amaç ve Çıktıları: Araştırmamızın konusu ve işleyişi, makale, bildiri ya da kitap bölümü halinde yayımlanmaya müsait olması sebebiyle, yayımlandığı takdirde literatüre katkıda bulunacaktır. Bunun dışında Proje konumuz lise öğrencilerini ilgilendirdiğinden dolayı, araştırmanın sonundaki veriler ve değerlendirme ile öğrencilerin bilinçlenmesi sağlanacaktır. İkinci bir grup olarak öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının da tarihi dizilerin öğrencilere gösterdiği etkiyi veriler halinde görebilmesiyle, meslek hayatlarında daha bilinçli olmalarına katkı sağlayacaktır. Üçüncü ve son grup olarak lise öğrencilerinin ebeveynleri de bu konu hakkında bilgi sahibi olacaklardır. Projemiz makale, bildiri ya da kitap bölümü olarak yayımlandığı takdirde saydığımız çıktıların hepsinin alınabilmesi mümkündür. Bunun dışında araştırma üniversite öğrencileri tarafından yürütüldüğü için, öğrencilerin eğitim ve mesleki hayatlarında onlara deneyim kazandıracaktır.

Bursa İhtisab Kanunnamesi 'ne Göre 16. Yüzyılın İlk Yarısında Bursa Kapan Hanı'nın Ticaret Hayatındaki Rolü



Proje Yürütücüsü: Kadriye Ankıt

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Sezai SEVİM

Proje Konusu: Bu araştırma, Osmanlı Bursa'sının şehir planında önemli rol oynamış olan Bursa Kapan Hanı'nın işleyişinin incelenmesi amacıyla ortaya çıkmıştır. İhtisab Kanunnamesi çerçevesinde odaklanarak özgün bir değer oluşturulması amaçlanmıştır. Araştırma Bursa Kapan Hanı üzerine yazılmış olan birinci ve ikinci el kaynakların analizi doğrultusunda ilerleyecektir. Analizlerin sonucunda Bursa Kapan Hanı'nın fiziksel özellikleri, iç işleyişi ve ticaret sürecine etkisi incelenecektir. Bu araştırmanın amacı; Osmanlı ekonomisinde standardizasyon, kalite düzeyi ve

ceza hükümlerinin belirlenmesinde önemli rol oynayan ahilik teşkilatı ve bu teşkilatın kanunları, Osmanlı örf ve adetleri, İslam hukuku ve tüketici haklarını baz alınarak 1502 yılında Sultan II. Bayezid'in emriyle hazırlanan İhtisab Kanunnamesi'nin maddelerinin değerlendirilmesi ve Kapan Hanı üzerinden bu sistemin nasıl işlediği, kanunların uygulanma biçimi ve bunun sonucunda diğer hanlara etkisi ve bu bağlamda Osmanlı ticaret hayatına etkisi, Bursa şehrinin sosyo-kültürel hayatındaki yeri incelenmesi amaçlanmıştır.

Proje Amaç ve Çıktıları: Bu amaçlar doğrultusunda elde edilecek bulgulardan çıkartılacak hedefler; Bugün yitik bir han durumunda olan Kapan Hanı'nın diğer hanlar gibi önemini vurgulayarak, Bursa'nın kültürel hayatına etki etmesi planlanan bir belgesel çekimi hedeflenmektedir. Aynı zamanda bölgenin esnafından alınacak bilgiler ışığında geçmiş ile karşılaştırılıp yeni veriler analiz etmek için sözlü tarih çalışması yapılması planlanmaktadır.

Hiper Gerçeklik Çağında Geleneksel Bir Figürün Popülerleşmesi: Göbek Atan İbrahim Ethem Dede



Proje Yürütücüsü: Kübra GENÇ

Proje Danışmanı: Prof. Dr. Zeynep DÖRTOK
ABACI

Proje Konusu: Bursa'nın Yıldırım ilçesindeki Göbek Atan Dede (İbrahim Ethem Dede) figürü etrafında şekillenen batıl bir inancın, tarihsel kökenleriyle birlikte günümüzde sosyal medya etkisiyle nasıl yeniden canlandığını ve insanların hangi ihtiyaç ve beklentilerine karşılık geldiğini incelemek. Proje önerisinin temel amacı batıl inançların toplumlarda tarihsel süreçte nasıl ve neden dönüştüğünü, modern insanın hangi

beklentilerini karşıladığını, modern tüketici kültürü içinde kendini ifade edebilme, bireysellik ve belli tarzlara sahip olma şeklinde tanımlanan yaşam tatmini olgusu bağlamında Göbek Atan Dede-İbrahim Ethem Dede örneği üzerinden somut verilerle ortaya koymak ve analiz etmektir.

Proje Amaç ve Çıktıları: Bursa Belediyesi'nin düzenli olarak yayınladığı dergilerden birinde (Bursa Günlüğü), proje bitiminden sonra 1 makale yayınlanması. Böylece yerel düzeyde geniş bir okur kitlesine ulaşılması hedeflenmektedir. Sosyal medyada popüler bir figür olarak yükselen Göbek Atan İbrahim Ethem Dede'nin açılacak Instagram hesabı ile aslında kim olduğu ile ilgili tarihsel bilginin paylaşılması ve yaygınlaşması. Proje önerisi batıl inançların günümüzde yeniden gündeme gelmesine ilişkin tarih, antropoloji ve iletişim tarihi vb. alanlarda yapılacak lisansüstü çalışmalara giriş düzeyinde bir örnek teşkil edebilir.

Ayasofya ve Yerebatan Sarnıcı'nın Bizans Dönemindeki Mimari ve Sosyal İşlevleri: Modern Zamanlarda Süreklilik ve Değişim



Proje Yürütücüsü: Melike DURAN

Proje Danışmanı: Araş. Gör. Dr. Hıdır Neziha
BAMYACI

Proje Konusu: Bu projede Ayasofya ve Yerebatan Sarnıcı'nın Bizans dönemindeki mimari özellikleri ve sosyal işlevlerini incelenmekte, bu yapıların modern dönemdeki süreklilik ve değişim süreçleri değerlendirilmektedir. İki yapının tarihsel derinliklerinden yola çıkılarak mimarlık, mühendislik, kültürel miras ve sosyal yaşam ilişkileri analiz edilmekte hem geçmişe hem de günümüze dair çok boyutlu bir bakış açısı sunulmaktadır. Projenin temel amacı, Bizans

döneminin en önemli iki yapısı olan Ayasofya ve Yerebatan Sarnıcı'nın mimari tasarımlarını, inşaat tekniklerini ve sosyal-dini işlevlerini kapsamlı bir biçimde analiz etmek; bu yapıların günümüze kadar geçirdikleri dönüşümleri inceleyerek, modern koruma stratejileri ve kültürel mirasın sürdürülebilirliği konusunda yenilikçi yaklaşımlar geliştirmektir.

Proje Amaç ve Çıktıları: Bu projeden elde edilmesi beklenen çıktılar hem akademik hem de pratik düzeyde katkı sağlayacak şekilde çok boyutludur. Öncelikle, Ayasofya ve Yerebatan Sarnıcı'na ilişkin yapılacak kapsamlı incelemeler sonucunda bilimsel makaleler, bildiriler ve kitap bölümleri hazırlanarak akademik literatüre katkı sağlanması hedeflenmektedir. Proje sürecinde elde edilecek veriler, tarih, sanat tarihi, mimarlık ve arkeoloji gibi farklı disiplinler için değerli kaynaklar oluşturacaktır. Bunun yanı sıra, yapıların dijital ortamda modellenmesiyle birlikte üç boyutlu (3D) görselleştirmeler ve sanal turlar hazırlanarak hem akademik çevrelerin hem de toplumun bu yapılara erişimi kolaylaştırılacaktır. Proje kapsamında geliştirilecek ayrıntılı mimari ve tarihsel envanter çalışmaları, bir veri tabanı olarak düzenlenecek ve bu yapıların belgelenmesine yönelik önemli bir kaynak oluşturacak ve açık erişime uygun olarak tasarlanacaktır. Ayrıca, bu çalışma sonucunda restorasyon ve koruma süreçlerine dair öneriler geliştirilerek ilgili kamu kurumları, müzeler ve kültürel miras yönetimi birimleri ile paylaşılacaktır. Bunların yanında, projede yer alan mülakat ve anket verileri sayesinde, halkın bu tarihi yapılar hakkındaki algıları, kültürel mirasa bakış açıları ve bu yapıların kent yaşamındaki yeri konusunda sosyolojik değerlendirmeler de yapılabilecektir. Sonuç olarak, proje yalnızca akademik bir araştırma olarak kalmayacak, aynı zamanda kültürel miras bilincinin artırılmasına, restorasyon politikalarının geliştirilmesine ve dijital arşivleme yoluyla yapıların gelecek kuşaklara aktarılmasına da katkı sağlayacaktır.